

Kowalski, Wiesław Józef

180 rocznica powstania Towarzystwa
Naukowego Płockiego (1820-2000).
Biskup płocki - prof. dr. hab. Stanisław
Wielgus - Członkiem Honorowym TNP

Notatki Płockie 45/2-183, 3-10

2000

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

180. ROCZNICA POWSTANIA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO PŁOCKIEGO (1820 - 2000). BISKUP PŁOCKI - PROF. DR HAB. STANISŁAW WIELGUS - CZŁONKIEM HONOROWYM TNP

W 180. rocznicę powstania Towarzystwa Naukowego (1820) przy Wojewódzkiej Szkole Płockiej (obecnie Liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego, jest najstarszą polską Szkołą, której początki sięgają 1180 r.), zostało założone z inicjatywy ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Stanisława Kostki Potockiego i wszystkich 13 nauczycieli, a zwłaszcza jej rektora Kajetana Morzyńskiego (1774-1830) - sekretarza Towarzystwa.

3 czerwca (sobota) 2000 r. o godz. 16⁰⁰ - z okazji tej rocznicy została zorganizowana uroczysta Sesja Jubileuszowa w zabytkowej XV w. kamienicy siedzibie Towarzystwa przy pl. Narutowicza 8 w Płocku.

Program sesji:

Godz. 9⁰⁰ - Bazylika Katedralna - Msza Święta

Godz. 16⁰⁰ - Zagajenie - dr inż. Jakub Chojnacki, prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

- Referat - "180 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego w służbie regionu i kraju" - dr Marian Chudzyński, wiceprezes TNP

- wręczenie dyplomu Członka Honorowego Towarzystwa - ks. prof. dr. hab. Stanisławowi Wielgusowi, Biskupowi Płockiemu - wręcza dr inż. Zbigniew Krukowski, przewodniczący Walnego Zgromadzenia TNP w dniu 28 marca 2000 r., Senator R.P., Kancelarz Szkoły Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku
- Słowo Laureata
- Komunikat - "Zbiory Biblioteki im. Zielińskich TNP - 300.000 woluminów", mgr Wanda Kaczanowska, dyrektor Biblioteki

W Bazylice Katedralnej, w której znajduje się kaplica królewska z sarkofagiem władców Polski - Władysława I Hermana i Bolesława III Krzywoustego oraz kopia Drzwi Płockich z XII w. - o godz. 9⁰⁰ została odprawiona Msza św., którą koncelebrował Biskup Płocki prof. dr hab. Stanisław Wielgus wspólnie z ks. kan. Tadeuszem Żebro-

3 czerwca 2000 r, Sala "Nowa". Sesja Jubileuszowa z okazji 180-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego. Widok ogólny sali obrad

Fot W. Kowalski

Henryk Wululajewicz

Janina Czajkowska

Hojciech Halkowski

Maria Chudzyńska

K. Michał Gorybunow

Karolina Urbaniak

K. Tomasz Galicki Wiesław J. Kowalski

Liakowska Ewa Lidia Zak.

Jana Bredaniewska

Bożena Trebala

Lech Haimanin-Kopenhaga

Josy Krysiak

Stanisław Jędrzejewski

Serafinowicz Włodzisław

Serh

Zygmunt Bunczyński

Paula Elisabeta

Danuta Komonowska

Stanisław Kupiec

Josy Stefan

Antoni T. Tockowski

Marek Srogiński

Stanisław Jędrzejewski

Władysław Jędrzejewski

Leszek Jędrzejewski

Antoni Jędrzejewski

Mironów Andrzejewski

Jan Jędrzejewski

Elżbieta Jędrzejewski

Janina

Andrzej Karsy

Anna Karsy

Marek Czerwik

Wojciech Jędrzejewski

Marek i. Barbara

Ewa Serafinowicz

Stanisław Jędrzejewski

Janina Jędrzejewski

Elżbieta Jędrzejewski

Dobry

Kinga Przybyłowska

Marek Jędrzejewski

Barbara Jędrzejewski

Eliza Panderka

Kinga Przybyłowska

Marek Jędrzejewski

Barbara Jędrzejewski

Wiesław Kowalski

K. Lech Haimanin

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

K. Michał Gorybunow

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

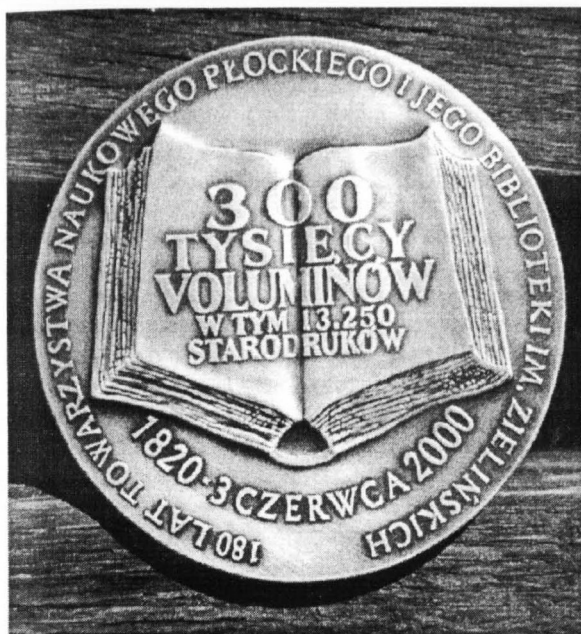
Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Janina Kowalska

Wojciech Jędrzejewski

Stanisław Jędrzejewski

Wybitny w grudniu 1999 roku - wprowadzony do obiegu w dniu 3 czerwca 2000 roku okolicznościowy medal z okazji 180. rocznicy utworzenia TNP i zgrupowania 300 tysięcy woluminów w Bibliotece im. Zielińskich TNP. Posrebrzany medal o średnicy 80 mm wykonano w Mennicy Państwowej S.A. w Warszawie w nakładzie 1000 egzemplarzy
Fot. W. Kowalski

wskim - członkiem TNP, ks. prał. dr Tadeuszem Ruto-
wskim - członkiem TNP, ks. prał. Tadeuszem Golenie-
wskim - członkiem TNP i ks. Tomaszem Opalińskim.

Kazanie wygłosił ks. Tomasz Opaliński (Małachowiak),
który powiedział, m.in.: *Ekscelencjo, Księżę Biskupie Sta-
niławie, Pasterzu Kościoła płockiego, Szanowny Panie
Premierze, Dostojni goście, Członkowie Towarzystwa
Naukowego Płockiego, profesorowie i koledzy ze szkolnej
ławy liceum im. Marszałka Stanisława Małachowskiego!*

*Patriotyzm przejawiał się i przejawia nadal w tym,
co jest głównym zadaniem Szkoły: w nauce. Codzienna
troska o wysoki poziom nauczania, poszukiwanie no-
wych metod lepszego poznania świata przyniosły efekt.
Jednym z nich było choćby powołanie przez nauczycieli
w 1820 r. z inicjatywy dyrektora Szkoły Kajetana Mo-
rykoniego, przy wydatnym wsparciu biskupa płockiego
Adama Michała Prażmowskiego, Towarzystwa Nauko-
wego, które z czasem usamodzielniało się i wyrosło na
silną instytucję, wpływającą w znacznym stopniu na ży-
cie naukowe, społeczne i kulturalne miasta.*

Towarzystwo powstało, "aby upowszechniać i wno-
sić ile możność dozwoli oświecenie w kraju, ułatwić
współobywatelom sposoby nabywania i rozszerzania
potrzebnych wiadomości, a młodzież narodową zachę-
cić do usilnego doskonalenia się w pożytecznych na-
wykach i przyjemnych umiejętnościach. Zgromadzać
wiadomości wyjaśniające wszystkie szczegóły dziejów
narodowych, jakie znaleźć można w województwie
płockim, jako też opisywać wszystkie rzeczy godniejsze
uwagi mające służyć do publicznego użytku albo po-
mnożenia dotychczasowej z nich korzyści, a wreszcie
wystawiać potrzeby tej krainy.

Towarzystwo Naukowe Płockie przetrwało dziejowe
burze i wraz ze Szkołą świętuje swój jubileusz"...

O godz. 16⁰⁰ - w siedzibie Towarzystwa Naukowego
Płockiego - odbyła się uroczysta Sesja Jubileuszowa, na
którą przybyli, m.in.: Biskup Płocki prof. dr hab. Stanisław
Wielgus, Dariusz Krajowski-Kukiel - wicewojewoda Ma-
zowiecki, Stanisław Jakubowski - prezydent m. Płocka,
prof. dr hab. Mirosław Krajewski - rektor Wyższej Szkoły
Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku, prof. Jan-
usz Zieliński - prorektor Politechniki Warszawskiej, księ-
ża, członkowie TNP, przyjaciele i darczyńcy.

**Otwarcia obrad dokonał dr inż. Jakub Chojnacki,
prezes TNP:**

*Ekscelencjo, księżę Biskupie Ordynariuszu Płocki,
Wielce Szanowni Zgromadzeni,
Stanisław Wyspiański w "Powrocie Odysa" napisał
jakkże mądre i współczesne słowa:*

*Idziesz przez świat
i światu dajesz kształt
przez swoje czyny.
Spójrz w świat
we świata kształt,
a ujrzysz twoje winy.*

Słowa te można odnieść i do szesnastu założycieli
naszego Towarzystwa, którzy je utworzyli przed 180 la-
ty, a było to w sobotę, 3 czerwca - jak dzisiaj - 1820
roku. Pragnęli oni nadawać lepszy kształt własnej kra-
inie tworząc społeczną instytucję nauki i kultury.

Trzynastu z nich to wszyscy ówczesni nauczyciele
Szkoły Wojewódzkiej, dzisiejszej "Małachowianki", szczy-
cącej się osiemset dwudziestoletnią historią - najstar-
szej z istniejących w Polsce szkół.

Jej rektor Kajetan Morykoni był sekretarzem Towarzy-
stwa, ale faktycznie kierował nim na co dzień. Prezesem
wybrano senatora Królestwa Polskiego, biskupa ordynari-
usza płockiego ks. Adama Prażmowskiego, działacza War-
szawskiego Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Dziś wieczorem w kaplicy królewskiej na piastowskim, monarszym sarkofagu złożymy - ku jego pamięci - wieńiec.

Najczynniejszy członek w pierwszej połowie XIX wieku, prawnik Wincenty Hipolit Gawarecki na pierwszym publicznym posiedzeniu Towarzystwa w dniu 19 marca 1821 r., dotyczącym opracowania pierwszej historii Płocka przewidującą mówił, iż Towarzystwo Naukowe "nowej świetności miastu temu przyda, gdy zamiar jego do skutku przywiedziony zostanie". Ale szerzej o tym będzie mówił wiceprezes TNP dr Marian Chudzyński.

Z okazji naszej rocznicy wpłynęło kilka listów gratulacyjnych, w których czytamy:

Od **prof. dr. hab. Henryka Samsonowicza**, Członka Honorowego Towarzystwa Naukowego Płockiego:

Wielce Szanowny Pan
Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego
Dr inż. Jakub Chojnacki
Wielce Szanowny Panie Prezesie,

Z okazji Sesji Jubileuszowej poświęconej stu osiemdziesięcioleciu Towarzystwa pragnę złożyć na Pana ręce najserdeczniejsze życzenia dalszych, równie owocnych jak dotychczas działań dla dobra nauki, całego kraju i naszej mazowieckiej "małej Ojczyzny". Chciałbym też na pana ręce przekazać wyrazy wielkiego uszanowania dla Jego Ekscelencji Księdza Biskupa Stanisława Wielgusa i wyrazy radości z powodu przyznanego Mu członkostwa honorowego Towarzystwa.

Z wyrazami głębokiego szacunku i prawdziwej przyjaźni

Warszawa, dn. 24 maja 2000 r.

Henryk Samsonowicz

Od **Prezydenta miasta Płocka:**

Wielce Szanowny Pan
Dr inż. Jakub Chojnacki
Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

Z okazji Jubileuszu 180-lecia działalności jednego z najstarszych stowarzyszeń naukowych w Polsce - Towarzystwa Naukowego Płockiego - proszę przyjąć wyrazy głębokiego podziwu i szczerego uznania dla całokształtu dokonań i kontynuacji wieloletniej, chlubnej tradycji nauki polskiej.

Niewiele jest w naszym mieście placówek tak mocno związanych z dziejami Płocka i jego rozwojem jak szacowne Towarzystwo Naukowe. Od 180 lat zajmuje się badaniami naukowymi nad rozwojem miasta i regionu, popularyzowaniem wiedzy i stymulowaniem działań środowiska naukowego. W swoich szeregach skupia ludzi o różnych zainteresowaniach i specjalnościach, którzy wierni XIX-wiecznemu statutowi, oddani są pracy badawczej i społecznej, zaszczerpiając młodym ludziom szacunek dla tradycji i dorobku kulturalnego pokoleń.

Organizowanie sesji, wystaw i odczytów to zaledwie margines podejmowanych zadań. Działalność badawcza i wydawnicza, seminarium doktoranckie oraz bogaty księgozbiór Biblioteki im. Zielińskich są świadec-

twem zaangażowania i twórczej pracy członków i pracowników Towarzystwa.

Wiernie swojemu statutowemu założeniu, by służyć dobru ogólnemu, Towarzystwo Naukowe Płockie włącza się chętnie na rzecz społeczne inicjatywy, dość przypomnieć działania na rzecz powstania drugiej przeprawy mostowej oraz jej finansowe wsparcie.

Nie sposób przenieść zasług i dokonań Pana, jako wieloletniego Prezesa Towarzystwa, człowieka - symbolu, jednego z najwybitniejszych płocczan mijającego stulecia, który od ponad trzydziestu lat niestrudzenie kieruje zasłużonym dla rozwoju nauki i kultury stowarzyszeniem.

W dniu Jubileuszu, u progu nowego tysiąclecia, składam na Pana ręce gratulacje i życzenia dla Zarządu i członków Towarzystwa - równie twórczej aktywności, wielu nowych sukcesów oraz wszelkiej pomysłowości przez kolejne 180 lat.

Z wyrazami najwyższego szacunku i uznania

Płock, czerwiec 2000 roku

Prezydent m. Płocka
Stanisław Jakubowski

Od **Prorektora ds. Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego w Płocku:**

Szanowny Pan
Dr inż. Jakub Chojnacki
Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

Z okazji Jubileuszu 180-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego w imieniu środowiska akademickiego Politechniki Warszawskiej w Płocku i własnym, skła-

Prezes TNP dr Jakub Chojnacki wręcza prof. dr. hab. Januszowi Zielińskiemu - prorektorowi Politechniki Warszawskiej ds. Ośrodka Naukowo-Dydaktycznego w Płocku medal pamiątkowy "180 lat TNP"

Fot. W. Kowalski

dam Panu Prezesowi, a za Pana pośrednictwem również wszystkim Członkom Towarzystwa serdeczne gratulacje z racji dokonani na niwie nauki, oświaty i kultury na rzecz regionu płockiego i kraju.

Niech ten Jubileusz będzie dobrą okazją do popularyzacji osiągnięć Towarzystwa Naukowego Płockiego, jednego z najstarszych i najbardziej zasłużonych towarzystw regionalnych w Polsce, a także przyczynkiem do zwiększenia aktywności i zakresu działań na rzecz społeczności lokalnej, nauki i kultury polskiej oraz promocji Polski i regionu płockiego w świecie.

Życzę Panu Prezesowi, Zarządowi Towarzystwa i wszystkim Członkom pełnej satysfakcji z działalności w społecznym nurcie nauki polskiej, a także wszelkiej pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

Prof. Janusz Zieliński

Od Zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego:

Pan
Dr inż. Jakub Chojnacki
Prezes Towarzystwa Naukowego Płockiego

Wielce Szanowny Panie Prezesie

W imieniu Zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego składamy na Pana ręce dla wszystkich członków Towarzystwa, a także jej sympatyków serdeczne gratulacje związane ze wspaniałym jubileuszem 180 lat Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Sledząc od ponad dwudziestu lat działalność Towarzystwa, obok wspaniałych sukcesów składających się na wielkość i rangę Waszego Stowarzyszenia wykraczającego daleko poza region Mazowsza, nie sposób wyrazić wdzięczności i podziękowania Panu Prezesowi za tyle włożonego trudu i zaangażowania w rozwój tej najstarszej w Polsce korporacji ludzi nauki.

Prosimy przyjąć wyrazy uznania i szczerego szacunku dla wszystkich tych, którzy przyczynili się i przyczyniają do świetności zaprzyjaźnionego Towarzystwa w Płocku.

W imieniu Zarządu Włocławskiego Towarzystwa Naukowego

Prezes

prof. dr hab. med. Szymon Kubiak

**Sekretarz Generalny
dr Stanisław Kunikowski**

Od Rektora Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej we Włocławku:

Pan
Dr inż. Jakub Chojnacki
Prezes TNP

Do wszystkiego, co zdaje się zajmować wysokie

miejsce pośród rzeczy ludzkich, dochodzi się trudnymi i stromymi ścieżkami.

Droga do najwyższych godności jest wyboista.

Seneka

Serdecznie dziękuję za zaproszenie mnie na uroczystą Sesję z okazji 180-tej rocznicy utworzenia Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Dzisiejszy Jubileusz to niekwestionowany dorobek bogactwa kulturowego, naukowego i badawczego TNP, a także wyraz siły i wytrwałości twórczej myśli ludzi związanych z Towarzystwem.

Powstałe w Płocku w 1820 roku Towarzystwo Naukowe rozwijało swą działalność w okresie ogromnie bolesnym dla narodu polskiego - doświadczonego kolejnymi lekcjami historii.

Niemalże dwustuletnia działalność Towarzystwa uświadamia, iż kultura umysłowa narodu polskiego nie ugrzęzła w pomrokach strachu i niewiedzy, lecz wciąż nieprzerwanie czerpie z siły i mądrości ludzi kochających swą Ojczyznę i przysparzających jej chluby w dziedzinie kultury oraz nauki.

"Wzrostu Oświecenia i powszechnej pomyślności" oraz nieustającego zapału w krzewieniu dóbr regionu Mazowsza tego w imieniu swoim, Senatu oraz całej społeczności Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej życzę w nadchodzącym stuleciu zacnemu Jubilatowi i jego Członkom.

Z poważaniem

Prof. dr hab. Mirosław Krajewski

Od księdza prałata Kazimierza Gorszwy - proboszcza parafii w Piątku:

Zarząd
Towarzystwa Naukowego Płockiego

Dziękuję bardzo za zaproszenie mnie na wzięcie udziału na Sesję Jubileuszową z okazji 180-lecia Towarzystwa Naukowego Płockiego w dniu 3 czerwca 2000 r.

Proszę o łaskawe usprawiedliwienie, że nie mogę przybyć w tym dniu na Sesję Jubileuszową ze względu na konieczne podjęte obowiązki duszpasterskie w parafii.

Życzę pomyślnego przebiegu Uroczystej Sesji Jubileuszowej

Szczęść Bożę
Z głębokim szacunkiem

Ks. Kazimierz Gorszwa

Piątek, 30 maja 2000 r.

Po wysłuchaniu interesującego wykładu dr. Mariana Chudzyńskiego - wiceprezesa ds. naukowych TNP, który w sposób syntetyczny ukazał najważniejsze wydarzenia z działalności naukowej, bibliotecznej i wydawniczej Towarzystwa Naukowego Płockiego na przestrzeni istnienia Towarzystwa dr inż. Zbigniew Krukowski, senator RP, odczytał treść dyplomu:

Uchwała Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Towarzystwa Naukowego Płockiego z dnia 28 marca 2000 roku:

Zwyczajne Walne Zgromadzenie TNP działając w oparciu o paragraf 21 pkt 6 i paragraf 18 pkt 5 w związku z paragrafem 12 Statutu na wniosek Zarządu z dnia 17 grudnia 1999 roku nadaje godność Członka Honorowego Biskupowi Płockiemu profesorowi doktorowi habilitowanemu Stanisławowi Wielgusowi - wybitnemu uczonemu, profesorowi i wieloletniemu rektorowi Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Wiceprezesowi Lubelskiego Towarzystwa Naukowego, budowniczem Kolegium im. Jana Pawła II, dzięki któremu powstały nowe wydziały, zwiększyła się liczba studentów, uczelnia nawiązała szersze kontakty ze środowiskami naukowymi Europy i świata.

Autorowi licznych dysertacji z dziedziny historii filozofii, ze szczególnym uwzględnieniem pracy edytorskiej, którego dorobek i współpraca przyczyniły się do rozwoju Lubelskiej Szkoły Filozofii Realnej.

Uczonemu i wychowawcy młodzieży, który poprzez liczne wystąpienia w różnych środowiskach

kształtował etos moralny społeczności akademickiej, mogący być wzorem dla innych w czasie transformacji ustrojowej. Członkowi wielu towarzystw naukowych w kraju i za granicą, kształcącego środowisko, z którego wyszło wielu aktywnych członków towarzystw naukowych, w tym i Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Po odczytaniu treści dr inż. Zbigniew Kruszewski, przewodniczący Walnego Zwyczajnego Zgromadzenia TNP - wręczył ks. prof. dr hab. Stanisławowi Wielgusowi dyplom Członka Honorowego Towarzystwa.

Biskup Płocki Stanisław Wielgus po otrzymaniu dyplomu powiedział:

*Szanowny Panie Prezesie,
Szanowne Panie,
Szanowni Panowie!*

Bardzo serdecznie dziękuję za powołanie mnie na Członka Honorowego, sławnego i tak bardzo zasłużonego dla narodowej kultury Towarzystwa Naukowego Płockiego, jednego z najstarszych naukowych towa-

Prezydium spotkania w 180. rocznicę powstania Towarzystwa Naukowego Płockiego (3 czerwca 1820 - 3 czerwca 2000). Od lewej: Członek Honorowy TNP, Biskup Płocki, ks. prof. dr hab. Stanisław Wielgus dziękuje za przyznanie mu członkostwa honorowego. Siedzą od lewej: dr Zbigniew Kruszewski - senator RP, dr inż. Jakub Chojnacki - prezes TNP oraz dr Wiesław Koński - sekretarz generalny TNP

Fot. W. Kowalski

zrystw w Polsce, obchodzącego w tym roku jubileusz 180-lecia istnienia i działalności.

Mając świadomość jak bardzo prestiżowe jest to wyróżnienie, dziękuję za okazane mi - człowiekowi od niedawna dopiero mieszkającemu w Płocku - wielkie zaufanie.

Tytuł Członka Honorowego Towarzystwa przyjmuję z radością i dumą, ponieważ od początku swojego istnienia realizowałem te cele, i służyło tym wartościom, które są mi szczególnie bliskie. Prowadząc badania naukowe i różne formy działalności dydaktycznej, a także promując z wielkim zaangażowaniem wartości intelektualne, etyczne i estetyczne, Towarzystwo Naukowe Płockie służyło Prawdzie, Dobru i Pięknu, a przez to służyło najlepiej jak tylko można człowiekowi i Polskiemu Narodowi.

Jestem w Płocku człowiekiem nowym, ale znalazłem tu wielu ludzi, z którymi łączy mnie to, co szczególnie ważne, a mianowicie podobny sposób myślenia i ta sama kultura. Są to więzy szczególnie silne, trudno o silniejsze. Żyjący w IV wieku przed Chrystusem Isokrates, w swoim dziele "Panegyrikos" wypowiedział interesujące, godne zacytowania w tym momencie, słowa: "Mallon Hellenas kaleisthai tus tes paideuseos tes hemeteras e tus tes koines physeos metechontas" ("Miano Hellenów zdaje się oznaczać już nie ród, ale sposób myślenia i zwą się Hellenami (w odróżnieniu od barbarzyńców) raczej ci, którzy uczestniczą w naszej kulturze, niż ci, którzy mają wspólne z nami pochodzenie").

Cała bogata historia dokonań Towarzystwa Naukowego Płockiego i stosowany przez nie sposób przyjmowania członków w swoje szeregi wskazuje na to, że świadomie czy nieświadomie szło za myślą wyrażoną przez Isokratesa.

Nie liczyło się pochodzenie, profesja, wyznanie, narodowość, czy przynależność polityczna. Liczył się za to podobny - właściwy ludziom prawym, szlachetnym i uczciwym - sposób myślenia; liczyła się podobna, ponieważ wielka troska o naukę i kulturę narodową, podobnie wielki patriotyzm i podobny, ponieważ olbrzymi entuzjazm do czynienia rzeczy ważnych, społecznie pożytecznych i pięknych.

Towarzystwo, kierowane przez znakomitych prezesów, poczynając od biskupa księcia Adama Michała Prażmowskiego, a kończąc na Panu Doktorze Jakubie Chojnackim, wniosło w ciągu minionych 180 lat, olbrzymi wkład w rozwój kultury Polski, w tym szczególnie w rozwój kultury naszej Małej Ojczyzny - Mazowsza. Jego członkami byli przedstawiciele różnych profesji, ale, jak twierdzą historycy, szczególnie ważną rolę w jego działalności odegrali nauczyciele, prawnicy i duchowni.

Podobnie jak wielu innych członków Towarzystwa - dawnych i obecnych - należę do dwóch z tych profesji, jestem nauczycielem i duchownym. Dziękując raz jeszcze za przyznanie mi honorowego członkostwa, sławnego i znakomitego Towarzystwa Naukowego Płockiego, wyrażam jednocześnie nadzieję, iż sprostać tej godności. Mam świadomość, że nie jest to łatwe jeśli zważy się na fakt, iż na liście członków honorowych naszego Towarzystwa znajdują się znakomici uczeni, poeci, pisarze, a wśród nich sławny męczennik

błogosławiony arcybiskup Antoni Julian Nowowiejski.

W dniu wielkiego jubileuszu Towarzystwa Naukowego Płockiego, składam jednocześnie na ręce jego Prezesa Pana Doktora Chojnackiego serdeczne gratulacje i życzenia dalszego wspaniałego i wszechstronnego rozwoju.

**Dyrektor Biblioteki im. Zielińskich TNP
- mgr Wanda Kaczanowska odczytała komunikat:**

300 000 woluminów liczy Biblioteka im. Zielińskich

W jubileuszowym roku 180-lecia istnienia Towarzystwa Naukowego Płockiego - główna jego placówka - Biblioteka im. Zielińskich osiągnęła w dniu 3 czerwca 2000 roku 300.000 woluminów, w tym 13.250 starych druków, w tym 91 - to inkunabuły. Nastąpiło to w wyniku intensywnych działań w ciągu ostatnich 5. lat kiedy to miał miejsce ogromny przyrost księgozbioru (50 tys. wol. od 1995 r.) i bazy materialnej.

Biblioteka Zielińskich jest jedna z 39 ważniejszych współczesnych bibliotek w Polsce, a siódma z kolei wśród najstarszych. Status biblioteki naukowej nadano jej dnia 10 lutego 1971 roku mocą Uchwały Rady Ministrów. Jest to największa biblioteka na Mazowszu (poza Warszawą). Stanowi bazę dla kadry naukowej i szybko wzrastającej liczby studentów pełniąc co raz bardziej funkcję biblioteki akademickiej.

Ostatnio w sposób znaczący usprawniono pracę Biblioteki. Zakupiono np. wysokiej klasy czytnik do mikrofilmów. Oszczędzając tym samym stan zachowania wielu cennych zbiorów. Również w dziedzinie komputeryzacji poczyniono wielki postęp. Działa już w Bibliotece sieć w ramach której pracują skomputeryzowane działy takie jak: opracowanie zbiorów, gromadzenie, zbiory specjalne i informacja. W tym celu zakupiono serwer do komputerów, który pozwala szybciej opracować stale rosnąca ilość nabytków (ponad 10.000 rocznie) oraz zainstalowano światłowody przyspieszające przepływ informacji.

W sposób znaczący poszerzono bazę katalogową, przede wszystkim zaś całą bazę lokalową. Powierzchnia biblioteki liczy 4 tys. m. kw., z której zasobów rocznie korzysta ponad 30.000 czytelników w 4 czytelnich mających 100 miejsc.

Wszystkie nowe nabytki są na bieżąco opracowywane i udostępnione. W celu zabezpieczenia bezpieczeństwa zbiorów zainstalowano system alarmowy ze stałym monitoringiem obejmującym całą Bibliotekę.

W roku jubileuszowym, w październiku zostanie otwarte i udostępnione Muzeum Leona Śliwińskiego w ramach nowo tworzonego Działu Sztuki w Bibliotece.

Biblioteka dobrze służy mieszkańcom Płocka i regionu, wspierając ich dążenia do zdobywania i poszerzenia wiedzy, na którą zapotrzebowanie ciągle rośnie, a jej zabytkowy charakter sprawia, że placówka ta zajmuje trwałe miejsce na mapie bibliotecznej Polski.

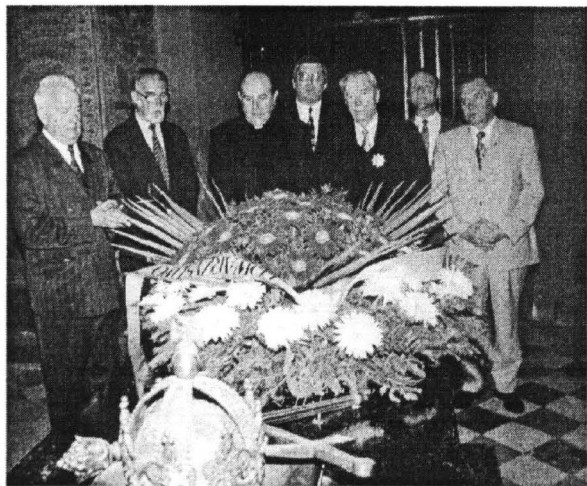
Klub Zbrojownia w siedzibie TNP. Po części oficjalnej Sesji Jubileuszowej poczęstunek dla uczestników

Fot. W. Kowalski

Po zakończeniu uroczystej sesji jubileuszowej - dr inż. Jakub Chojnacki, prezes wręczył 30 medali pamiątkowych wybitych z okazji znaczącej rocznicy istnienia Towarzystwa rektorom i dyrektorom bibliotek, poza tym delegacja na czele z Prezesem TNP i dr Marianem Chudzyńskim - wiceprezesem TNP, prof. dr. hab. Januszem Pysiakiem - wiceprezesem TNP, dr Wiesławem Końskim - sekretarzem generalnym TNP, dr Zbigniewem Kruszewskim - senatorem RP, członkiem Zarządu TNP, ks. prof. dr. hab. Michałem Marianem Grzybowski, członkiem TNP i mgr. Wiesławem Kowalskim - dyrektorem Biura TNP - złożyła wieniec z szarfą: "Biskupowi Adamowi Prażmowskiemu - członkowie TNP" w kaplicy królewskiej na sarkofagu władców Polski: Władysława I Hermana i Bolesława III Krzywoustego.

Życzymy wszystkim Członkom Towarzystwa Naukowego Płockiego z okazji tak pięknego jubileuszu wielu inicjatyw w popularyzacji nauki i kultury na Ziemi Płockiej i Mazowszu.

Nowemu Członkowi Honorowemu ks. prof. dr. hab. Stanisławowi Wielgusowi wiele radości z pracy naukowej dla dobra nauki, kultury i Kościoła w Polsce.

3 czerwca 2000 r. Katedra płocka - Kaplica Królewska. Delegacja Towarzystwa Naukowego Płockiego po złożeniu wierca na sarkofagu Władców Polski. Od lewej: dr Marian Chudzyński, prof. Janusz Pysiak, ks. prof. Michał Grzybowski, dr Wiesław Koński, dr inż. Jakub Chojnacki, mgr Wiesław Kowalski i dr inż. Zbigniew Kruszewski

Opracował: **Wiesław Kowalski**